

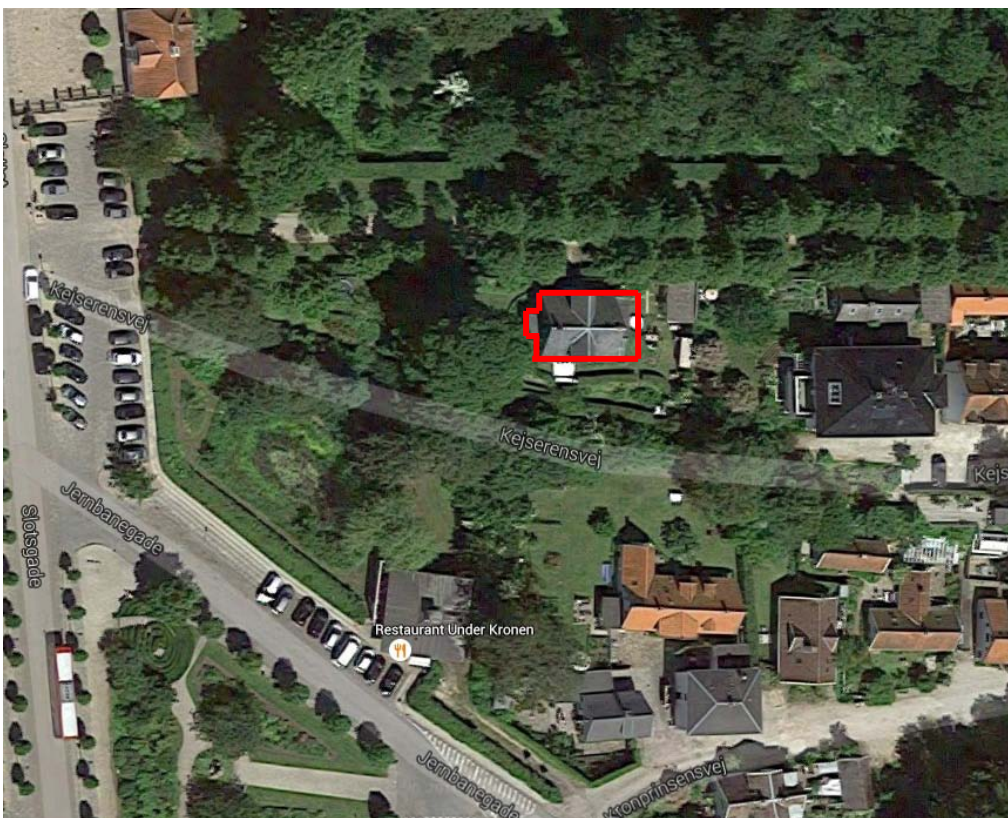
FREDNINGSFORSLAG

— FREDENSBORG KOMMUNE – KEJSERENS VILLA

Forslagsstiller:	Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur
Kommune:	Fredensborg Kommune
Adresse:	Kejserensvej 1, 3480 Fredensborg
Matrikel nr.:	53, Fredensborg By
BBR-nr.:	210-1789-1
Ejer:	Henrik Muñoz Christensen og Maria Ellen Muñoz Christensen
Betegnelse:	Kejserens Villa
Komplekstype:	Villa
Opførelsesår:	1853
Omfang:	<i>Villa inkl. tilbygning og orangeri.</i>

FREDNINGSOMFANG

Fredningsforslaget omfatter Kejserens Villa inklusiv tilbygning og orangeri.

BYGNINGSBESKRIVELSE

Området:

Kejserens Villa er placeret lige syd for Fredensborg Slotspark, hvorfra der er indgang til villaen.

Grunden strækker sig fra enden af Slotsgade ved indgangen til Fredensborg Slot langs Udridder Allé i selve slotsparken. Tidligere lå slotsparkens udsigtspunkt, der kaldtes Kikkenborg, her. Kikkenborg var en forhøjning, hvorfra man havde et smukt skue ud over byen.

Grunden er kuperet, og villaen er placeret højt på grunden.

Anlægget:

Villaen består af en kælder, stue og første sal samt orangeri og tilbygning mod vest, som indeholder bad og toilet. Grundplanet er 120 m², der er 40 m² på første sal og 30 m² i kælderen.

Bygningen:

Huset er bygget på et fundament af granitsten. Mod skrænten og byen er dette fundament meget markant. Facaderne er opført af gule teglsten med detaljer af røde teglsten, de fremstår i blank mur med brændte fuger mod syd og vest. Nord- og østfacaderne er pudsede og kalkede. Fordi terrænet løfter sig her, er granitsoklen beskeden.

Taget er belagt med naturskifer i 35x60 cm plader med zinkinddækninger i rygning og skotrender. Der var oprindeligt to skorstene, én i hver gavlene, opført i gule tegl med røde detaljer og zinkhætte med flag. Den østlige skorsten består pt. kun af sokkel.

Der findes en del træarbejde som ornamentik på huset. I gavlene og kvisten er der filigranværk i træ.

Der er indgang til huset via Fredensborg Slotspark, hvor dobbeltdøren leder ind til en entré med trappe til 1. sal. I stuetagen er der en salon, en dagligstue med karnap, spisestue og køkken. Derudover er der adgang til tilbygningen med bryggers og badeværelse, og fra stuen dør til orangeriet.

Første sal har fire værelser, gang og badeværelse. Fra det ene værelse er der udgang til en lille balkon mod vest over karnappen.

Kælderen er 30 m² og indrettet til vaske- og vinkælder. Der er adgang til kælderen fra syd gennem en gitterport, der er udført af Dahl- & Gamborgs smede- og maskinværksted. Porten er smykket med mæanderbort tilsvarende den, der findes på alle ydre dørhåndtag.

I stuerne er der forsatsvægge, hvor vinduernes forsatsruder kan skydes ind. Vinduernes lodposte er dybe og har en gennemføring til at bolte skodderne fast i. I resten af huset er der indadgående forsatsruder, bortset fra køkkenet, hvor der er monteret optoglas på vinduerne.

I orangeriet finder man skakternet filsegulv, plantebænke og lange radiatorer til at holde varmen i de kolde måneder.

— VEDLIGEHOLDESESTILSTAND

Den nuværende ejer har siden 2010 restaureret villaen med henblik på, at den skal fremstå så autentisk som muligt.

Huset er meget veldokumenteret, fordi fotografen, der købte huset i 1929 af Dagmars arving, har efterladt sig en række fotografier af huset.

— BYGNINGSHISTORIE

I 1813 blev grunden udlagt som have til kammerherre Gedde.

I 1853 opførte tømrer Søren Larsen huset, efter han købte grunden af Caroline Ernestine Pfeil. Han solgte til tømrermester Frederik Hansen i 1856. Huset fik tilnavnet "Svalereden".

I 1858-1866 overtog genremaleren August Poul Plum huset. Han havde undervist Christian IX's døtre i maleriets teknik på slottet.

I 1866 købte birkedommer Andreas Hjorth Grove villaen. Han havde planer om at trække sig tilbage til, når han gik på pension. Men så fik zar Alexander III lyst til at blive dansk godsbesidder, og så gik det anderledes for Andreas Hjorth Grove. "*Jeg ville sætte pris på at eje sådan rigtig for mig selv et hus og en grund i dette Fredensborg, der er blevet mig så kært,*" erklærede zaren ved taflet den 10. september 1885. Og det sivede ud, at han havde fået kig på den højt beliggende villa på skrænten. Birkedommeren ville nok nødtigt af med den, men en klækkelig købesum på 25.000 kroner og en zar siger man ikke nej til.

I 1885 købte zar Alexander III af Rusland så det lille hus i Fredensborg.

I 1888 stod huset totalt ombygget og blev indviet i 1889. Villaen er i dag kendt som Kejserens Villa.

Zarens renovering af villaen afsluttedes d. 3. oktober 1888. Udvendig fik huset hævet kvistene til tagryggen. Der blev lagt nyt skifertag og udført et meget sirligt træarbejde i gavle, på kviste og også et plankeværk med løgkupler. Huset blev desuden udstyret med skodder, så det kunne lukkes forsvarligt ned for vinteren. Alt dette findes endnu, dog noget medtaget. Den indvendige renovering omfattede nye gulve, nye stukrosetter og stukgesimser omfattende bladguldarbejde og flisegulv i orangeriet. Der blev også bygget 'forsatsvægge' i stueetagen og på første sal, der agerer en slags tidlig isolering af ydervægge. Disse 'forsatsvægge' rummer bl.a. skydeforsatsruder i de to store stuer. Indvendig blev huset opvarmet med et vandbåret varmesystem. Herfra er de oprindelige radiatorer bevaret i orangeriet.

Husets placering højt på skrænten, med de markante granitblokke leder da også tankerne hen på Schweiz. Men russisk var ejeren og familien, der 1. oktober 1889 indviede deres egen villa, som Maria Feodorovna (danske Dagmar) kaldte: Vort kære miniature Gatchina. Umiddelbart før indvielsen d. 24. september 1889 opgjorde C.B. Hansens etablissement den samlede regning for interiøret til et samlet beløb på kr. 12.732,49.

49.729,70 kr. lød den samlede regning.

Slotsforvalter Harald Jastrau stod for tilsynet med huset og koordinerede ombygningen i samarbejde med den lokale tømrermester Peder Pedersen fra Asminderød. Pedersen døde - den selvsamme dag som regnskabet for ombygningen blev sendt til Generalløjtnant Tvermoes, d. 3. oktober 1888. Peder Pedersens hustru sad i uskiftet bo og fik d. 10. december 1888 udbetalt pengene for ombygningen.

I 1894 døde zaren, og Dagmar vendte aldrig tilbage til Fredensborg men hun beholdt huset indtil sin død i 1928, hvorefter datteren, storfyrstinde Olga solgte huset til den lokale fotograf Otto Aggerholm.

I 1891 ridsede gæster deres navne i orangeriets ruder

I 1967 solgte Otto Aggerholms arving til ejendomsinvestoren Børge Svendsen.

I 1969 købtes huset af Christian og Christina Rørdam.

I 2010 købtes huset af nuværende ejere.

Efter 1888 er der kun sket få ændringer i klimaskærmen, såsom udskiftning af rygningsten til zinkinddækning og en nedfalden skorsten.

Arkitekt:

Der er ingen navngiven arkitekt knyttet til bygningen.

KILDER

Galina Korneva og Tatjana Tjeboksarova: Kejserinde Marija Fjodorovnas yndlingsresidenser i Rusland og Danmark, udgivet på forlaget Liki Rossii, Skt. Petersborg

Rigsarkivet i København
Fredensborg lokalhistoriske arkiv

Kontaktpersoner:

Ejer: Henrik og Maria Muñoz Christensen, tlf. 26 22 07 77 el. henrik_mustang@hotmail.com

www.kejserensvilla.com

PLANBESTEMMELSER/KOMMUNEATLAS

Matriklen er udlagt til boligformål i lokalplan F1 for Fredensborg-Humlebæk Kommune.

— MILJØMÆSSIG VÆRDI

De miljømæssige værdier knytter sig til haven, der afgrænses fra slotsparken med et smukt kuppelhegn, der følger grunden i næsten hele havens længde. Haven er anlagt med stier på den skrånende grund og er parkagtig med det store kandelaberklippede lindetræ i haven.

Husets høje placering øverst på skrænten gør, at bygningen kan ses fra Slotsgade, selv om det ligger tilbagetrukket. Det karakteristiske schweizerstil-udtryk og den megen opmærksomhed, huset fik i slutningen af 1880'erne, har medført, at netop schweizerstilen er særligt udbredt i Fredensborg.

— KULTURHISTORISK VÆRDI

Kejserens Villa har stor kulturhistorisk værdi, ikke kun i dansk henseende, men også i international henseende, idet bygningen afspejler zarfamiliens moderne og afslappede sommerliv i Danmark.

De kulturhistoriske værdier knytter sig til de mange fortællinger, huset gemmer om sine tidligere ejere. Dekorationerne som de guldbelagte fodpaneler og bemalingerne i orangeriet med den irgrønne farve, der også findes i familiens russiske residens, fortæller om den smag, der var fremtrædende i højere kredse.

Forsatsvægge og den særlige form for skoddelukning til vinduerne fortæller, hvilke moderniteter zarfamilien har indført, og de indridsede navne af Norges, Englands og Ruslands kommende regenter i orangeriets vinduer vidner om husets fornemme gæster.

Zarfamilien opholdt sig nogle somre i Fredensborg, hvor de besøgte Christian IX på slottet, men zarfamilien havde også behov for eget domicil under ophold i Danmark, hvor de kunne trække sig tilbage. På den måde er denne villa zarfamiliens danske datja.

Denne villa betød så meget for Dagmar og Alexander at den blev foreviget af guldsmeden Carl Fabergé i et æg til Dagmar.

— ARKITEKTONISK VÆRDI

De arkitektoniske værdier knytter sig til bygningens symmetri og samspillet mellem de røde og gule teglsten. Husets dekorative elementer som indfatninger om vinduer og døre samt fremhævelse af hjørner er elegant udført i tegl.

De arkitektoniske værdier knytter sig ligeledes til den store detaljerigdom, der findes overalt i bygningen. Her iberegnet filigranværket i træ, metalarbejderne med mæanderborter og vinduernes skodder, der kan lukke huset af for vinteren. Indvendigt knytter de arkitektoniske værdier sig til vinduerne, fodpaneler og fyldingsdøre samt loftstukken.

Skydeforsatsvinduerne er så vidt vides helt unikke i Danmark.

— BÆRENDE FREDNINGSVÆRDIER

De bærende fredningsværdier knytter sig til husets markante kulturhistorie. Huset er et bygningskulturelt fint udtryk for dynastiske forbindelse mellem det danske kongehus og det russiske zardømme sidst i 1800-årene.

Den kejserlige families aftryk er endnu over alt i huset. Det ses i huset ydre, hvor ornamentikken afspejler strømninger fra udlandet og indvendigt, hvor bladguldet sørger for, at dekorationerne er en kejserinde værdig.

Husets er et særdeles fint eksempel på den historicistiske arkitektur, hvor man lagde vægt på den schweiziske stil med store tagudhæng med udsmykkede gavlender. Ligesom forsatsvægge, skydeforsatsruder og fastboltning af vinduesskodderne er særligt for det hus.

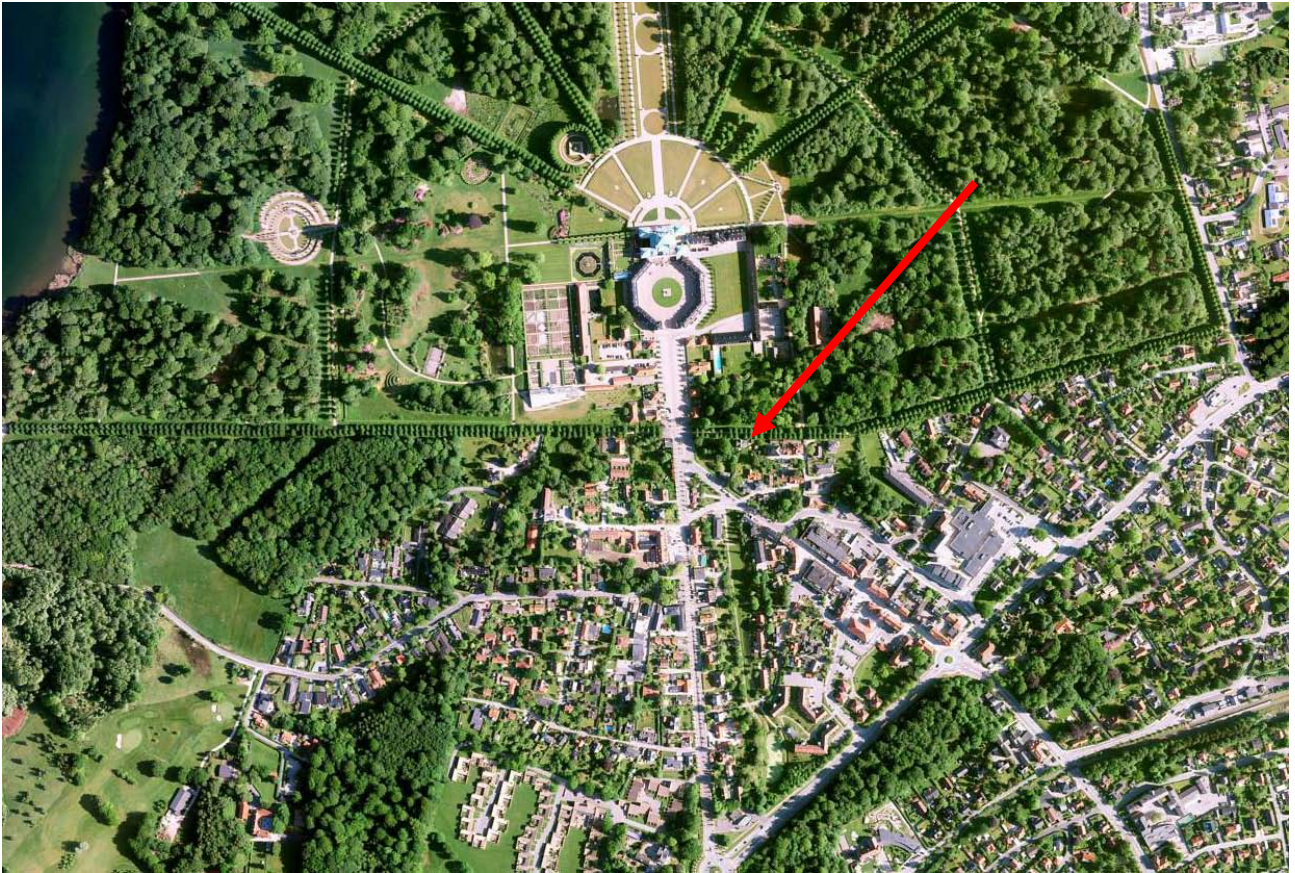
De indridsede navne i ruderne i orangeriet hører til de bærende fredningsværdier.

— ANBEFALINGER

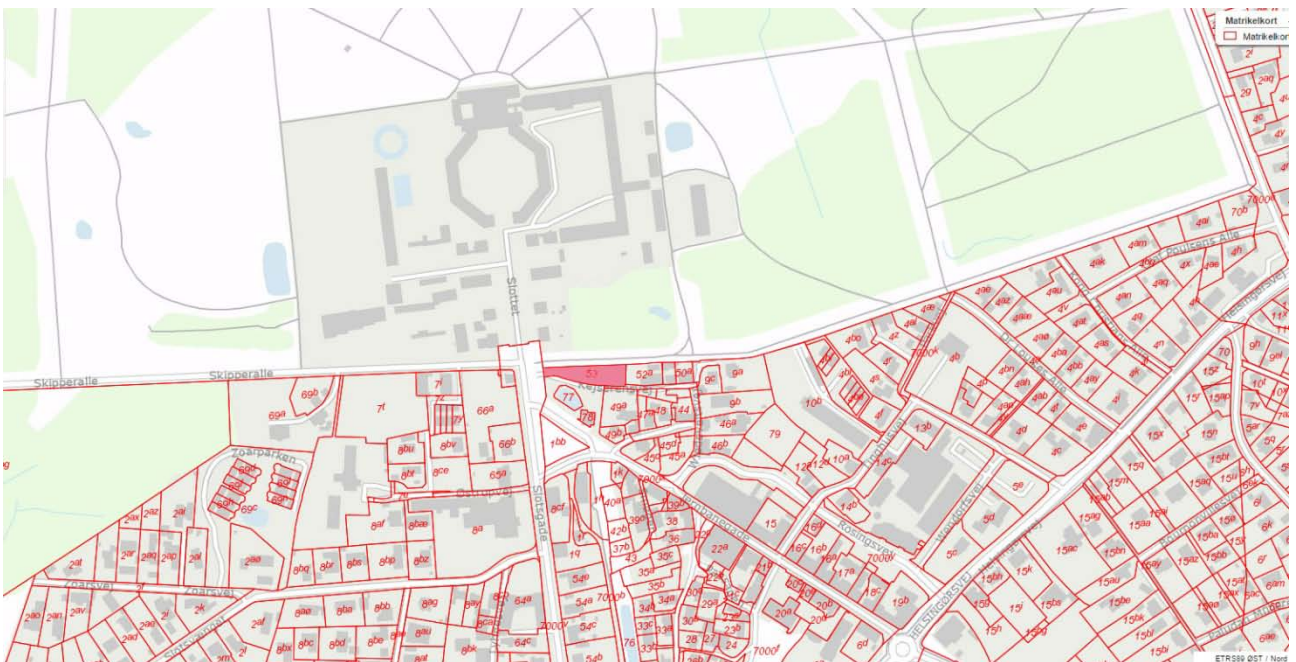
Det anbefales, at skorstenene genetableres med tinhætter og flag, træarbejdet restaureres, skifertaget lægges om og skodderne males med henblik på, at huset atter fremstår, som da det blev indviet af zarfamilien.

— TEGNINGER OG KORT

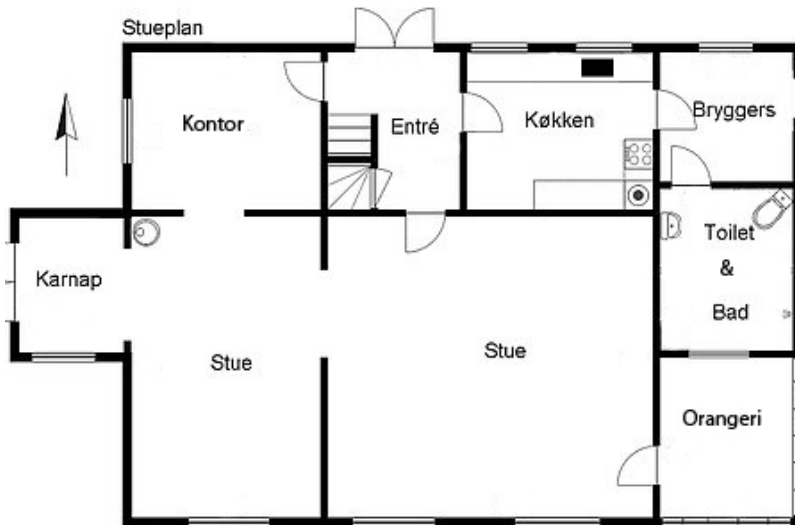

Kejserens Villa ligger lige syd for Fredensborg Slotspark. Vest for Kejserens Villa ligger Slotsgade.

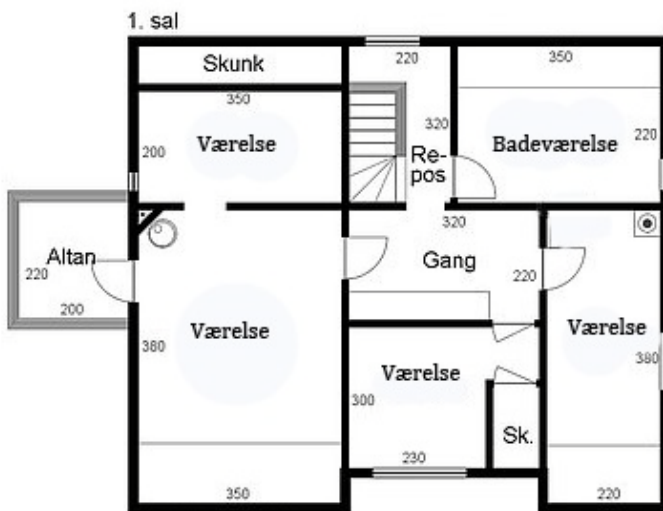

Kejserens Villa ligger på matrikel 53, Fredensborg By, som ligger klods op til slotsparken.

Planskitse over stueetagen

Planskitse over 1. salen.

Planskitse over kælderplanen.

BILLEDEDOKUMENTATION

Kejserens Villa som den er i 2016. De nuværende ejere er i gang med at sætte den nænsomt i stand.

Kejserens Villa er opført af gule tegl med røde detaljer. Fra 1. sal er en der adgang til en lille balkon.

Gitterlågen til kælderindgangen fra havesiden.

Der er mange fine detaljer i husets eksteriør. Mæanderbortter gentages som motiv, det ses bl.a. i gitterlågen og på håndtag. Lampen er magen til dem på Københavns Hovedbanegård. Stakit med løgkuppelafslutning.

Hoveddøren har 5 fyldinger, indvendigt er døren smukt bemalet.

Karnapdøren har ruder.

Vinduerne har skodder, der kan lukkes halvt og helt. Når de er helt lukkede, kan skodderne boltes fast gennem lodposten.

Da zarfamilien ejede huset, var der hætter og flag af metal på skorstenene.

Væggene i stuen er malet med limfarve. Dørene er fyldingsdøre, og der er dekorative elementer såsom fodpaneler og stuk i loftet.

Rosetten i loftet er rekonstrueret efter fotos af Otto Aggerholm.

Posterne mødes i et profilkryds i skyde-forsatsrude.

Øverste hulkehl har været belagt med bladguld

Der var tidligere bladguld på indfatningerne.

Havebænke i orangeriet.

Der er radiatorer til at holde orangeriet lunt, når det er koldt ude.

Husets gæster har ridset deres navne i orangeriets ruder.

Øverst tv.: Kommende dronning Maud af Norge har ridset Harry.

Øverst th.: Kommende kong Georg af England har ridset Georgie

Th.: Kommende zar Nickolaj af Rusland har ridset Nicki

Navnene er ridset ind i 1891.

Historiske fotos:

Før og efter ombygningen i 1888.

Orangeriet og tilbygningen på et foto fra mellem 1929-67

De historiske stuer, foto fra mellem 1929-67.

I påsken 1890 forærede Alexander Dagmar et Fabergéæg, kaldet The Danish Palace's Egg.

I ægget var små udfoldelige skærme med billeder af de steder, hun og familien primært opholdt sig.